

1986, 29. září – Sdělení VONS č. 570 „Stanislav Filo [sic] odsouzen“ o rozsudku Okresního soudu v Banské Bystrici odsuzujícím Stanislava Filu pro trestný čin pobuřování k podmíněnému trestu odnětí svobody a o usnesení Krajského soudu v Banské Bystrici měnícím podmíněný trest odnětí svobody v trest nepodmíněný.

V dubnu 1985¹ byl Okresním soudem v Banské Bystrici odsouzen pro údajný trestný čin pobuřování podle § 100 trestního zákona k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání jedenácti měsíců Stanislav Filo,² nar. v roce 1946, psycholog pedagogicko-psychologické poradny v Banské Bystrici, otec dvou nezletilých dětí. Tomuto rozsudku předcházely následující události: V květnu 1984 vydal Stanislav Filo [sic] pod hrozbou domovní prohlídky orgánům Státní bezpečnosti kopie, resp. výtisky různých literárních textů. O několik týdnů později byla u něj přesto provedena domovní prohlídka, poté, co StB získala od jeho známých tři svědecké výpovědi, že jim St. Filo [sic] půjčil český překlad Orwellova románu 1984, jakož i časopis Listy a knihu Milana Šimečky Obnovení pořádku.³

Proti rozsudku okresního soudu se odvolal prokurátor co do výměry trestu. Krajský soud v Banské Bystrici nato změnil původní podmíněný trest na nepodmíněný v délce šesti měsíců v I. nápravně výchovné skupině.⁴ Po několika odkladech nastoupil St. Filo [sic] v červnu 1986 výkon trestu v NVÚ MS Ilava.

Na počátku 70. let byl St. Filo [sic] pro činnost ve stávkovém výboru studentů Univerzity Komenského v Bratislavě vyloučen ze studia a držen po nějakou dobu ve vazbě v Praze-Ruzyni.⁵ Nynější jeho odsouzení je extrémním případem porušení ustanovení čl. 19 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, ratifikovaného Federálním shromážděním.

Informace o Chartě 77, r. 9, 1986, č. 11, s. 11.

POZNÁMKY

¹ Ve sdělení jsou špatně uvedeny datum rozsudku i výše trestu. Rozsudek Okresního soudu v Banské Bystrici byl vynesena senátem složeným z předsedkyně JUDr. Soni Kováčové a soudců z lidu Ing. Jozefa Flosníka a Dušana Havrily 12. 9. 1985. Spolu se Stanislavem Filou byl odsouzen i Milan Jamrich, oba k deseti měsícům s podmíněným odkladem na dva roky. Podstatou jejich údajné trestné činnosti byla setkávání s přáteli v restauraci, kde si půjčovali samizdatovou a exilovou literaturu. Rozsudek je uložen in: Archiv ÚPN, f. KS ZNB ŠtB Banská Bystrica, Vyšetrovacie zväzky, vyšetrovací spis k případu Stanislava Fily a Milana Jamricha, sign. V 4757. Dále viz závěrečnou zprávu k případu vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Banská Bystrica npor. JUDr. Júlia Ištivána s návrhem na konečné opatření ze 13. 3. 1985 obsahující mj. rozbor některých „závadných“ dokumentů, v němž je zdůrazněn jejich antisocialistický obsah, který se nachází ve svazku prověřované osoby, resp. signálním svazku vedeném na Stanislava Filu pod krycím jménem „Stano“, reg. č. 15222, arch. č. KR-8338. Archiv ÚPN, f. KS ZNB ŠtB Banská Bystrica, Zväzky kontrarozvedného rozpracovania.

K osobě Milana Jamricha existuje svazek prověřované osoby, resp. signální svazek s krycím jménem „Kamelot“, reg. č. 12822, arch. č. KR 8337. Archiv ÚPN, f. KS ZNB ŠtB Banská Bystrica, Zväzky kontrarozvedného rozpracovania. Po propuštění na něj byl veden svazek nepřátelské osoby II. kategorie s krycím jménem „Kamelot“, reg. č. 17921, který byl zničen.

Trestní stíhání Stanislava Fily a Milana Jamricha pro spolupachatelství trestného činu pobuřování podle § 9, odst. 2 k § 100, odst. 1, písm. a), c) tr. zák. bylo zahájeno usnesením vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Banská Bystrica kpt. JUDr. Petera Detka z 8. 11. 1984.

² V dokumentech VONS se jeho příjmení objevuje ve formě Filo, správná podoba je Fila. Podoba příjmení Filo se ve větší míře vyskytuje i v materiálech Státní bezpečnosti.

³ Domovní prohlídky u Fily i Jamricha byly provedeny ve dnech 8. a 9. 11. 1984. Zadržena byla konkrétně čísla časopisu *Listy* z roku 1983, Šimečkovo *Obnovení pořádku* a Orwellův román *1984*, který měl Jamrich navíc okopírovat. Viz usnesení vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Banská Bystrica npor. JUDr. Júlia Ištivána o provedení domovní prohlídky v bytě a na pracovišti S. Fily z 8. 11. 1984 a v jeho domě z 9. 11. 1984 a usnesení vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Banská Bystrica kpt. JUDr. Petera Detka o provedení domovní prohlídky v bytě a na pracovišti M. Jamricha z 8. 11. 1984 a v domě, jehož byl spoluvlastníkem, z 9. 11. 1984 a protokoly o jejich provedení uložené in: Archiv ÚPN, f. KS ZNB ŠtB Banská Bystrica, Vyšetrovacie

zvázkou, vyšetřovací spis k případu Stanislava Fily a Milana Jamricha, sign. V 4757.

- ⁴ Krajský soud v Banské Bystrici se neztotožnil s tvrzením prvoinstančního soudu, že „*hrozba trestom postačí k ich náprave*“, a uložil oběma obviněným nepodmíněný trest odnětí svobody ve výši šesti měsíců v I. nápravně výchovné skupině. Nadto byli odsouzeni k trestu propadnutí věci, jednalo se o zabavenou literaturu. Rozsudek Krajského soudu v Banské Bystrici vynesený 21. 11. 1985 senátem složeným z předsedy JUDr. Jozefa Chamuly a soudců JUDr. Márie Šotkovské a JUDr. Rudolfa Ďurty viz in: tamtéž.
- ⁵ Fila byl na podzim 1968 členem stávkového výboru. Dne 21. 8. 1969 byl v 18 hod. zadržen jako důvodně podezřelý ze spáchání trestného činu ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele podle § 156a tr. zák. Jeho účast na demonstraci byla nakonec kvalifikována jako přestupek podle § 3 zák. č. 126/1968 Sb. Viz výpis z vyšetřovacího spisu vedeného na S. Filu v této záležitosti vypracovaný 12. 6. 1984 operativním pracovníkem 2. oddělení 3. odboru Správy StB Krajské správy SNB Banská Bystrica por. Jozefem Vavricou. Roku 1970 byl vyloučen ze studií z Filozofické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě, kde od roku 1966 studoval. Od roku 1971 pracoval v Krajské psychologické poradně pro volbu zaměstnání. Viz FILA, Stanislav: Případ Fila, Orwell a spol., *Kultúrny život* 24, 1990, 15. 8., s. 10–11.